

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

Кафедра технології виробництва продукції тваринництва
(назва кафедри)

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан біолого-технологічного факультету
доцент Балабанова І.О.
 28 ” серпня 2019 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи тваринництва»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітній рівень: Перший (бакалаврський) рівень освіти

Спеціальність: 181 - «Харчові технології»
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Харчові технології

Факультет: біолого -технологічний
(назва факультету кафедра)

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Основи тваринництва» для здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» спеціальності 181 - «Харчові технології»

Розробник: Панкєєв С.П.- доцент, кандидат с.-г. наук

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри ТВПТ

Протокол від «27» серпня 2019 року №1

Схвалено методичною комісією факультету

Протокол від «28» серпня 2019 року №1

Схвалено на Вченій раді біолого-технологічного факультету

Протокол від «28» серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

О.В. Ведмеденко

(прізвище та ініціали)

«27» серпня 2019 року

© Панкєєв С.П._2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	18 «Виробництво та технології»	За вибором навчального закладу	
Змістовних частин - 4	Спеціальність (професійне спрямування): 181 – «Харчові технології» <hr/> (шифр і назва)	Рік підготовки	
Індивідуальне науково-дослідне завдання-6 (назва)		3-й	3-й
Загальна кількість годин -90		Семестр	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних -4 самостійної роботи студента -2		1-й	1-й
	Освітній рівень: бакалавр	Лекції	
		20год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		22год.	12 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
	48 год.	66 год	
	Індивідуальні завдання: 6год.		
	Вид і форма контролю:залік		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «**Основи тваринництва**» ознайомити студентів з різними галузями тваринництва та їх веденням; надати студентам можливість вибрати для себе спеціалізацію в тваринництві. Вивчити народно - господарське значення тваринництва, біологічні особливості тварин, екстер'єрні та конституційні особливості в зв'язку з їх напрямком продуктивності і економічною ефективністю ведення галузі тваринництва, навчити студентів оцінювати продуктивні якості сільськогосподарських тварин, визначати потребу в кормах, оперувати показниками відтворення стада.

Завдання: закономірності росту і розвитку тварин, зв'язок продуктивності сільськогосподарських тварин з їх годівлею, якістю кормів, а також породними особливостями тварин. Облік продуктивності і економічна ефективність та прийняття управлінських рішень з оптимізації співвідношення "витрати – обсяг – прибуток".

Змістовні модулі: Народногосподарське значення. Ріст і розвиток сільськогосподарських тварин та їх закономірність. Походження та розведення. Продуктивність с.-г. тварин та зв'язок її з годівлею і якістю кормів. Оцінка продуктивності с.-г. тварин та шляхи підвищення. Утримання, догляд та термін господарського використання с.-г. тварин.

Місце у структурно-логічній схемі: після вивчення морфології та фізіології с. – г. тварин.

Як результат вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: перспективи галузі тваринництва у сучасних умовах;

- сучасний генофонд сільськогосподарських тварин;
- основні перспективи сучасних молочних комплексів до ринкових умов господарювання у світі;
- удосконалення системи годівлі с.-г. тварин на основі збалансованих норм живлення;

вміти:

- класифікація технологій виробництва продукції тваринництва;
- елементи собівартості продукції тваринництва на сонові ресурсозберігаючих технологій;
- щоденність операцій на комплексах з виробництва продукції тваринництва;
- циклічність операцій на комплексах з виробництва продукції тваринництва;

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовна частина – Анатомо-фізіологічне особливості сільськогосподарських тварин

Тема 1. Загальна характеристика галузей тваринництва.

Тема 2. Біологічні особливості різних видів сільськогосподарських тварин

Тема 3. Анатомія та фізіологія різних видів с. – г. тварин

Змістовна частина 2. Основні принципи та методи розведення для різних видів с. – г. тварин.

Тема 4. Оцінка за конституцією та екстер'єром різних видів с. – г. тварин.

Тема 5. Основні принципи та методи розведення для різних видів с. – г. тварин.

Змістовна частина 3. Сучасні системи технології виробництва продукції тваринництва

Тема 6. Технологія виробництва молока та яловичини;

Тема 7. Технологія виробництва свинини

Тема 8. Характеристика технології виробництва м'яса птахів

Змістовна частина 4. Групи технологічних моделей у тваринництві

Тема 9. Управління запасами. Розподіл ресурсів. Використання технологічного обладнання

Тема 10. Задачі масового обслуговування. Техніко-економічні коефіцієнти у тваринництві

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лекції	лаб.-практ.	індивід.	самостійн а робота		лекції	практичні	індивід.	самостійн а робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовна частина 1. Анатомо-фізіологічні особливості сільськогосподарських тварин										
Тема 1. Загальна характеристика галузей тваринництва	8	2	-	-	6	7	2	-	-	5
Тема 2. Біологічні особливості різних видів с.-г. тварин	6	2	2	-	2	7	-	2	-	5
Тема 3. Анатомія та фізіологія різних видів с. – г. тварин	6	2	2	2	2	5	-	-	-	5
Усього годин	20	6	4	0	10	19	2	2	0	15
Змістовна частина 2. Основні принципи та методи розведення різних видів с. – г. тварин										
Тема 4. Оцінка за конституцією та екстер'єром різних видів с. – г. тварин.	10	2	2	-	6	9	2	2	-	5
Тема 5. Основні принципи та методи розведення для різних видів с. – г. тварин.	12	2	2	-	8	7	-	2	-	5
Усього годин	22	4	4	0	14	16	2	4	0	10
Змістовна частина 3. Сучасні системи технології виробництва продукції тваринництва										
Тема 6. Технологія виробництва молока та яловичини	6	2	-	-	4	6	-	-	-	6
Тема 7. Технологія виробництва свинини	10	2	2	-	6	14	2	2	-	10
Тема 8. Характеристика технології виробництва м'яса птиці	8	2	2	-	4	16	2	2	2	10
Усього годин	24	6	4	0	14	36	4	4	2	26
Змістовна частина 4. Групи технологічних моделей у тваринництві										
Тема 9. Управління запасами. Розподіл ресурсів. Використання технологічного обладнання	8	2	2	-	4	7	-	2	-	5
Тема 10. Задачі масового обслуговування. Техніко-економічні коефіцієнти у тваринництві	16	2	4	-	6	12	2	-	-	10
Усього годин	24	4	6	-	10	19	2	2	0	15
Всього годин по дисципліні	90	20	22	0	48	90	14	12	2	66

5. Теми лекційних занять

Змістова частина	№ з/п	Назва теми	Кількість годин
I	1	Загальна характеристика галузей тваринництва	2
	2	Біологічні особливості різних видів с.-г. тварин	2
	3	Анатомія та фізіологія різних видів с. – г. тварин	2
II	4	Оцінка за конституцією та екстер'єром різних видів с. – г. тварин.	2
	5	Основні принципи та методи розведення для різних видів с. – г. тварин.	2
III	6	Технологія виробництва молока та яловичини	2
	7	Технологія виробництва свинини	2
	8	Технологія виробництва яєць і м'яса птиці	2
IV	9	Управління запасами. Розподіл ресурсів. Використання технологічного обладнання	2
	10	Задачі масового обслуговування. Техніко-економічні коефіцієнти у тваринництві	2
Всього годин			20

5. Теми лабораторно-практичних занять

№ п/п	Тема лабораторних і практичних занять	Кількіст ь ГОДИН
1	2	3
Змістовна частина 1 - Анатомо-фізіологічне особливості сільськогосподарських тварин		
1	Біологічні особливості ВРХ. Біологічні особливості свиней. Біологічні особливості птахів	2
2	Система органів вільного руху. Система органів дихання. Система органів травлення	2
Разом:		4
Змістовна частина 2 Основні принципи та методи розведення для різних видів с. – г. тварин		
1	Оцінка сільськогосподарських тварин за екстер'єром і конституцією	2
2	Ріст і розвиток сільськогосподарських тварин	2
Разом:		4
Змістовна частина 3 Сучасні системи технології виробництва продукції тваринництва		
1	Оцінка сільськогосподарських тварин за молочною продуктивністю	2
2	Оцінка сільськогосподарських тварин за м'ясною продуктивністю	2
Разом:		4
Змістовна частина 4 Групи технологічних моделей у тваринництві		
1	Техніко-економічні коефіцієнти у тваринництві.	2
	Управління запасами. Використання технологічного обладнання	4
Разом:		6
Всього		22

6. Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
Змістова частина 1		
1	Загальна характеристика галузей тваринництва	2
2	Біологічні особливості різних видів с. – г. тварин	2
3.	Анатомія та фізіологія різних видів с. – г. тварин	2
Разом		10
Змістова частина 2		
1	Оцінка за конституцією та екстер'єром різних видів с. – г. тварин	6
2	Основні принципи та методи розведення різних видів с. – г. тварин	8
Разом		14
Змістова частина 3		
1	Технологія виробництва молока та яловичини	4
2	Технологія виробництва свинини	6
3	Технологія виробництва м'яса птахів	4
Разом		14
Змістова частина 4		
1	Розподіл ресурсів. Використання технологічного обладнання	6
2	Задачі масового обслуговування. Техніко-економічні коефіцієнти у тваринництві	10
Разом		16
Всього		48

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота студента включає: виконання індивідуальних завдань (рефератів, розрахункових завдань за методикою, визначеною на практичних заняттях);

10. Методи навчання

- Словесні методи навчання:
  - пояснення;
  - навчальна дискусія.
- Наочні методи навчання:
  - ілюстрування;
  - демонстрування;
  - самостійне спостереження.
- Практичні методи навчання:
  - лабораторні роботи.
- Методи комп'ютерних технологій:

- методи роботи з Інтернет-ресурсом;
- методи програмного навчання.

11. Методи контролю

Під час вивчення дисципліни використовуються наступні методи контролю:

- індивідуальне опитування;
- фронтальне опитування;
- тестування;
- письмові іспити.

12. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота											Сума	
Змістова частина 1			Змістова частина 2		Змістова частина 3				Змістова частина 4			
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	5	5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 -100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Частина	Назва методичного забезпечення.
Частина I	1. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освіти денної форми навчання. «Анатомія і фізіологія різних видів сільськогосподарських тварин»
	2. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання. «Екстер'єр і конституція різних видів с. – г. тварин. Оцінка поживності кормів та годівля різних видів с. – г. тварин»
Частина II	3. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання. «Характеристика технологій виробництва продукції тваринництва»
	4. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання. “Виробництво свинини в Азії”
Частина III	5. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання. «Сучасні системи технології виробництва продукції тваринництва»
Частина IV	6. Методичні рекомендації до проведення лабораторних-практичних занять з дисципліни «Технології у тваринництві» для здобувачів вищої освіти першого (магістерського) рівня освіти денної форми навчання. «Сучасне технологічне обладнання тваринницьких ферм»

15. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Виробництво свинини в приватних господарствах. - Методичні рекомендації. - Харків. - ІТ УААН.- 2003. – 25с.
2. Виробництво свинини на малих фермах. - Харків.- ІТ УААН, 2003.-100с.
3. Герасимов В., Рибалко В., Чорний М. та інші. Довідник з виробництва свинини. – Х.: Еспада, 2001. – 336 с.
4. Саблук П.Т. Агропромисловий комплекс України: стан, тенденції та перспективи розвитку / Інформаційно-аналітичний збірник. - Вип. 5. - К., 2005. – 64 с.
5. Фермерські господарства Херсонської області / Статистичний збірник. – Херсон, 2004. – 50 с.
6. Селянські фермерські господарства Херсонської області у 2016-2017 роках / Статистичний збірник. – Херсон, 2016. – 38 с.

Рекомендований бібліографічний список

Основна

- 1.Беліков А.А. та інш. Організація відтворення свинопоголів'я методом штучного осіменіння – науково-практичні рекомендації.- Харків.- ІТ УААН, 2004.-18 с.
- 2.Вейцман Л.Н. Волжские белые цесарки // Конференция по птицеводству / Тезисы докладов, г. Рига, 17-19 апреля. - 1990. - С. 127-128.
- 3.Гетья А.А. Организация племенного свиноводства в частных фермерских хозяйствах Южной Германии // Свиноводство. – 2004. - № 9. – 38-39.
- 4.Довженко В.А. Диверсифікація виробництва як фактор зниження ризику фермерських господарств. – ТНВ. – 2005. –Вип. 32. –С. 297-301.
- 5.Інструкція із штучного осіменіння свиней.- під ред. Ю.Ф. Мельника. - К.: Аграрна наука, 2003.-56с.
- 6.Иванишин Б. Повернемся лицом к страусу. - Фермерське господарство. - № 38 (310).- 2006. – С. 16.
- 7.Карунський О., Ярошко М. Особливості ведення галузі свинарства на прикладах господарств Німеччини // Пропозиція. – 2003. - № 8-9. – С.74-75.
- 8.Катеринич О., Бондаренко Ю. Нові м'ясо-яєчні популяції курей для фермерських господарств // Пропозиція. - № 5. – 2002. – С.78-79.
- 9.Коваленко В.П., Нежлукченко Т.І., Кушнеренко В.Г., Авраменко В.С., Ланкіна Н.П. Основні напрямки, підходи та механізми реалізації пріоритетів розвитку тваринницької галузі Херсонщини. – 2004. – 4 с.
10. Козир В., Олійник С., Мовчан Т. М'ясне скотарство у фермерському господарстві // Тваринництво України. – 2002. - № 4. – С. 85-87.
11. Коровніков Г., Колот І. Яку форму господарювання необхідно підтримувати // Тваринництво України. – 2003. - № 1. – С. 2-4.
12. Костенко В.І. Скотарство і технологія виробництва молока та яловичини. –К., 1995
13. Костенко В.І. Практикум із скотарства і технології виробництва молока та яловичини. – К., 1996. – 250с.
14. Маслак Н.Г. Ефективність диверсифікації виробництва у селянських (фермерських) господарствах // Економіка АПК. - 1999. - № 11. - С.24-29.
15. Мельник Д.І. Тенденції і перспективи розвитку фермерства на Херсонщині // Агроінком. - № 8-9. – 2002. – С. 3234.
16. Методичні рекомендації з перспективних технологій виробництва продукції тваринництва в реформованих с.-г. підприємствах. – Херсон. – 2000.
17. Програма селекції худоби української м'ясної породи на період 2002 – 2010 рр./ А.М.Угнівенко, Л.А. Коповець, Н.В.Лук'янчук та ін. – К., 2003.

Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси – це документи та масиви документів в інформаційних системах (бібліотечних архівах, фондах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах), які студент при необхідності може використати для вивчення конкретних тем, розділів дисципліни.

1. <http://agro-business.com.ua/agro/suchasne-tvarynyystvo.html>
2. <http://lifeorg.com.ua/services/tehnologi/>
3. <https://www.pdaa.edu.ua/content/specialnist-tehnologiya-vyrobnyctva-i-pererobky-produkciyi-tvarynyctva>
4. <https://gollandski-tehnologiyi-v-tvarinnictvi.business-guide.com.ua/>
5. <https://nubip.edu.ua/node/2828>

Інформаційні ресурси – це документи та масиви документів в інформаційних системах (бібліотечних архівах, фондах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах), які студент при необхідності може використати для вивчення конкретних тем, розділів дисципліни.

Мультимедійні програми:

1. Критерії та визначальні фактори технологій виробництва продукції тваринництва;
2. Птахівництво – сучасна сфера агробізнесу;
3. Ринок виробництва молока в Україні;
4. Ринок виробництва яловичини в Україні;
5. Ринок тваринництва в Україні;
6. Функціонування малих форм агробізнесу у тваринництві;
7. Сучасна система ідентифікації та реєстрації с.-г. тварин;

Відеоролики:

1. Ринок виробництва молока в Україні;
2. Ринок виробництва яловичини в Україні;
3. Ринок тваринництва в Україні;
4. технології виробництва продукції тваринництва